

Дисципліна: «Українознавство» (за вибором студентів)

Група: II курс.

Факультети: історико-теоретичний, оркестровий (народні інструменти)

Дата занять: 2.04.

Факультети: фортепіанний, оркестровий (скрипка, струнні, духові – дерев'яні та мідні), вокальний (оперний та камерний спів), диригентсько-хоровий, композиторський, музичної режисури факультети.

Дата занять: 4.04.

Викладач: Гусарчук Т. В., доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики

Тема:

Музично-красознавчі аспекти у вивченні творчої біографії Миколи Лисенка: меморіальний будинок-музей композитора

ПЛАН

1. Історія меморіального будинку-музею Миколи Лисенка.
2. Творча біографія М. Лисенка в експозиції музею.
3. Меморіальна частина музею.

ТЕЗИ

1. Історія меморіального будинку-музею Миколи Лисенка. Будинок на колишній Маріїнсько-Благовіщенській вулиці (тепер – вулиця Саксаганського, 95), в якому М. В. Лисенко прожив останні роки життя – з 1894 по 1912 рр., дім, що був демократичним осередком Києва кінця XIX – початку XX ст. Відкриття у цьому приміщенні в грудні 1980 р. Меморіального будинку-музею М. В. Лисенка, експозиція 10 залів якого розповідає про життя та різнобічну творчу діяльність композитора, його широкі зв'язки з передовими діячами української культури, про

безприкладний подвиг митця, який поклав свій талант на вівтар служіння народові.

2. Творча біографія Миколи Лисенка в експозиції музею. Документальні матеріали про родину, роки навчання М. Лисенка у Харкові, в Київському університеті (1860–1867), фотографії друзів та однодумців – М. Старицького, Т. Рильського, П. Косача, М. Драгоманова. Період навчання у Лейпцизькій консерваторії, перші «Збірники українських пісень для голосу в супроводі фортепіано», видані у Лейпцигу 1868 – 1869 рр., «Заповіт» на текст Т. Шевченка, що започаткував монументальний цикл – «Музика до «Кобзаря» Т.Г. Шевченка».

Матеріали експозиції про роботу М. Лисенка разом із М. Старицьким над оперою «Різдвяна ніч» та її триумфальну постановку взимку 1874 р., про подальше навчання у Петербурзькій консерваторії.

Окремі зали, присвячені оперній творчості композитора, відзначенню ювілеям його творчої біографії (вітальні адреси, подарунки), відкриттю Музично-драматичної школи (1904 р.). Буремний 1905 р. у житті М. Лисенка, створення гімну «Вічний революціонер» на текст І. Франка. Матеріали про концертні виступи М. Лисенка 1890 – початку ХХ ст.

Матеріали, присвячені пам'яті митця, відкриттю пам'ятника М. Лисенку 29 грудня 1965 р.; видання творів та література про композитора в експозиції музею.

3. Меморіальна частина музею. Меморіальні кімнати на другому поверсі будинку, де знімав житло М. Лисенко. Робочий кабінет композитора, рукописи, фотографії, українські народні інструменти з його колекції, твори живопису, даровані композитору, експонати, що ілюструють діяльність Першого національного хору, організованого М. Лисенком. Вітальня, де щосуботи збиралися видатні митці, молоді поети славнозвісної «Плеяди», де звучали музика і вірші, читалися й обговорювалися п'єси,

звучав голос Ф. Шаляпіна та інших видатних співаків. Рояль, на якому грали М. Лисенко, М. Римський-Корсаков, О. Глазунов, С. Рахманінов.

СЕМІНАР:

Музично-краєзнавчі аспекти у вивченні творчої біографії Миколи Лисенка: Київ.

ПЛАН

1. Діяльність М. Лисенка у Київському університеті.
2. Педагогічна діяльність М. Лисенка у Києві.
3. Микола Лисенко і театр Миколи Садовського.
4. Меморіальний будинок-музей Миколи Лисенка.

Завдання

1. Ознайомитися з літературою, в якій висвітлюється культурне життя, центром якого була оселя М. Лисенка.
2. Записати власні враження після відвідання меморіального будинку-музею М. Лисенка, що нового Ви дізналися про життя і творчість композитора.
3. Охарактеризувати зміст експозиції одного із залів меморіального будинку-музею М Лисенка (за вибором студентів).

Контрольні запитання

1. Які будинки у м. Києві Леся Українка називала «нашими Сполученими Штатами»?
2. Яку назву мала раніше вулиця, на якій розташовано Меморіальний будинок-музей Миколи Лисенка?
3. Що пов'язує з М. Лисенком нинішній Театр оперети?
4. Де починав свою діяльність М. Лисенко як хоровий диригент і хто став його послідовником на цій ниві?

Література

1. Кошиць О. Спогади. Київ : Рада, 1995. 384 с.
2. Меморіальний будинок-музей М.В. Лисенка в Києві : Фотоальбом. Київ : Мистецтво, 1983. 47 с.
3. Музеї України: Довідник. Київ : Задруга, 1999. 129 с.
4. Музей видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького : Ілюстроване інформаційне видання / Упоряд.: Н. Терехова, О. Кірієнко, Р. Скорульська, І. Щукіна. Київ : Кий, 2007. 144 с.
5. Спогади про Миколу Садовського: Збірник / Упоряд.. вступ. ст.. приміт. Р. Я. Пилипчука. Київ : Мистецтво, 1981. 182 с.
6. Україна: Путівник / Упоряд. О. Зінкевич, В. Гула. Київ : Балтимор, 1993. 480 с.
7. Шамаева К. И. Музыкальное образование на Украине в первой половине XIX века. На материале Волынской, Киевской, Подольской, Полтавской, Черниговской губерний. Київ, 1992.